

Այն, ինչ անմիտ եմ եղեր ես որ այս չարեաց աշխարհէս
Իարեաց յուսով զիս կը մաշիմ, յոյսեօ հատան վերնապէս.
Իարեւեցայ միշտ յիմարութեամբ խոստումներու միտ դրոյ,
Իայց իօսք պահող հաւատարիմ կենացըս մէջ չեգըտի:

Չիղրկեցի, զրկուեցայ, չի խաբեցի խաբուեցայ,
Իայց ինչ օգուտ թուլցայ, ըքայ, սրտով մարմնով մաշեցայ.
Թէ այս վերջին օրերուս մէջ Նստուած հայի հաշտ ակամբ,
Եւ պարգեւէ ինձ իմ բարիքս, վարձատրուած ես կ'ըլլամ:

Թէ չէ խաբու պիտի ողբամ մինչեւ շիրմիս մութ եղերք,
Պիտի գոչեմ դառն արտասուօք, ա՛հ Հայրենիք, Հայրենիք.
Պու Հայրենիք գիտես թէ ես ինչ կորուսի, ինչ մեծ գանձ,
Պիտես այն մեծ զօհը սրտիս . . . զոր ես բընաւ չեմ մոռցած:

Պիթած Սօրըս քաղցրիկ տեսոյն զըրկուեցայ միշտապէս,
Իայց անօգուտ, ո՞վ հասկըցաւ թէ ինչ գընաց իմ սրտէս .
Ո՞վ ճանչցաւ թէ ինչու համար այս զօհն ըրի ես յօժար.
Եւ ինչ արդիւնք . . . ոչինչ, միայն աղիկէզ ողբ անդադար:

Պու միայն ես ո՞վ Նստուած իմ գիթած, բարի մարդասէր,
Պու ողորմէ ինձ թշուառիս գէթ խոստումէդ մի զրկեր.
Պու արդար ես, այլ ողորմած եւ անսահման բարերար.
Պու առատ ես, տուր ինձ բարի շնորհացդ արժան ըրէ յար:

Սխիթարիչ դու ես միայն եւ բարութիւն անըսպառ,
Սիրոյ աղբիւր, յուսոյ խարիսխ, դու ես կենաց ճոռնապարհ.
Սքաղնորդէ ո՞վ Նստուած իմ որ ես գընամ անխոտոր,
Եւ վայելեմ բերկրանքն անեղծ երջանկութիւնն անպլոտոր:
Եթէ չիկայ կենցաղոյս մէջ վախճան սրտի բաղձանաց
Եշուշտ երկինքն անվախճան փառք կայ եւ հանգիստ միշտ անանց,
Եթէ տեսնեմ կամ չիտեսնեմ իմ սիրելի Հայրենիք,
Յուսամ տեսնել այն Հայրենիքն որ կայ պատրաստ ինձ երկինք:

Կ. Յ. Եսայիք:

Ինչպէս օտար լեզուներէ թարգ-
մանուած երկասիրութիւնքը օգտա-
կարութիւն ունին ընթերցողաց հա-
մար, նոյնպէս կը կարծիք մենք որ շա-
հաւէտ կ'ըլլան մեր գրոց լեզուէն աչ-
խարհաբար թարգմանուած ընտիր հա-
տուածները, մանաւանդ եթէ գրուած
քի պարունակութիւնը մասնաւոր
խորհրդածութեամբ բացատրուած
ըլլայ. վասն զի գիտենք արդէն որ մեր
հայերէն ընթերցողներէն շատերը կա-
րողութիւն չունին գրոց լեզուն լեզ-

վին հասկընարու և չահուելու: Խոս-
տանալով ուրիշ անգամ աւելի ընտիր
հատուածներ քողուածելու մեր նախ-
նական մատենագրութենէն և աշխար-
հիկ լեզուով հաղորդելու ընթերցո-
ղաց, առ այժմ կը գնենք մեր լեզուէ
վարդապետի (Եղապս Գրիգոր) գրուած
ճառը, զոր թարգմանած է լեթո-
գոյս յառանգու որոց վարժարանի ա-
շակերտ Յ. Մշուշեան, յաւելցնելով
յետագայ համառօտ դիտողութիւնը
որպէս յառաջաբան:

Եղիշէ վարդապետի Սիմէյան ճառը, ներքին իմաստին պարունակութեանը նայելով, երեք մասներէ կը բաղկանայ : Լուսնայն մէջ կը նկարագրէ հին ժամանակի անապատաւութեանը, որոնք քրիստոնէութեան առաջին դարերուն մէջ Թեբայիթի անապատները քաշուած աղօթից եւ ճգնութեան կը պարապէին եւ իրենց ձեռքերով կը վտտակէին եւ կ'ապրէին : Երկրորդին մէջ խօսքը կ'ուզէ իր ժամանակի Հայ միանձանց վրայ, որոց շատերը աշխարհի աւերանաց համար զգացած սրտի ցաւէն եւ ունեք գուցէ հանգիստ գտնելու համար, առանձնացած էին, եւ առհասարակ ամենքը կը կրօնաւորէին, չըմենայելով նա եւ իւր անձը : Երկուսն կը կարծէ ըզգայուն վարդապետը թէ Հայոց աշխարհի բոլոր աւերմունքը միանձանց աշխարհասիրութենէն, անընթացաւ դութենէն եւ սառնասրտութենէն յառաջացած է : Անք գիտե՞ք որ Հայաստանի նոյն ժամանակի աղէտները արտաքին էին, այն է պարսկական հալածանքներէ, սակայն Եղիշէի նման բարեպաշտ սրտերն են միայն որ իրենց անձը կըմեղադրեն եւ հաւած չարիքները իրենց թերութեանցը կուտան քան թէ ուրիշներուն : Եւս ինքնադատութիւնը այն փրկարար ճանապարհն է, որով պարզապէս կերելի մարդոյ շարժուն եւ կենդանի զգացմունքը եւ ուղղութեան փափաքը : Փափկասիրտ վարդապետը արդէն ինքը քաջ նահատակաց ընկերակից էր հաւատոյ նահատակութեան մէջ ինչպէս յայտնի է իւր ականատես եւ արտասուօք գրուած պատմութեանէն : Սակայն Սիմէյան ճառին մէջ միշտ առաջին դէմքով կը խօսի եւ իւր ժամանակին գտնուած ունեք միանձանց թերութենէն չուզէր ազատ կացուցանել իւր անձը : Ինչպէս ա

սայինք, բարեպաշտ սրտերու գործն է այս, ուրիշները յանդիմանելու եւ ուղղելու համար նախ իրենց անձէն սկսիլ : Եւս կերպով եղած կշտամբութիւնը եւ խրատը միշտ արդիւնաւոր է երբեք հակառակութիւն չը յարուցանէր այլոց կողմէն : Անք այն պէս գիտե՞ք, որ թէ ինքնադատութեան սկզբունքը ըլլար մեր այժմեան եկեղեցականաց մէջ. ամենեւին տեղի չը պիտի ունենային այն շանթերը, որոնք ամեն օր կը տեղան, եւ անկասկած սէրը պիտի թագաւորէր եկեղեցւոյ աշխարհական եւ եկեղեցական զուակաց մէջ, որոյ հետեւանքը պիտի ըլլար միաբանական ջանք ազգաշէնութեան համար : Կշտամբանքները արտասուօք եւ դառնութեամբ սրտի աւարտելէն զինի՜ ճառի երրորդ մասին մէջ յորդոր կը կարգայ միանձանց բարեւեր վարդապետը եւ կը քաջալերէ թօթափել ամենայն մեղկութիւն եւ աշխարհասիրութիւն, եւ որպէս արիական ըմբիշ պատերազմիլ մօլութեանց դէմ եւ առաքիտանալ եկեղեցական կոչման մէջ բանիւ եւ արդեամբք, եւ այսպէս արժանանալ ճշմարիտ հովուաց փառալոյ, առաքելոց վեճակին եւ մարտիրոսաց խումբին : Եւս եռանդուն փափաքով կը կնքէ իւր ճառը, ինչպէս պիտի տեսնեն ընթերցողք :

Ե. Դ. Բ. Ե. Դ.

ՅԱՂԱԳՍ ՄԻԱՆՉԱՑ

Եւս մարդիկը՝ որոնք թէ եւ աշխարհի մէջ են, սակայն իրենց կեանքը Եւսու աւանդաշուութեան կընդհանրեն, այն պիտիք ի բնէ իրենց տղայութենէն բոլոր սրտով ներգութեանց մէջ կը վարժուին, հեռանալով իրենց հայրենի երկրէն եւ անշէն անապատ տեղեր

քաշուելով, և այս չեթէ շատ մը աղ-
քառ մարդիկներէ փախչելով կ'ընեն,
այլ անոր համար որ աշխարհս ամեն
տեսակ չարութիւններով պղծուած կը
տեսնեն: Ինչպէս շատ անգամ հարա-
ւային կողմերը առանց կանանց ընկե-
րակցութեան շատ մը մարդիկ կը տես-
նանք, որոնք զանազան ապգերէ և լե-
զուններէ կուգան կը հասնին մէկ տեղ,
և իբրեւ հայրենի գաւառի մէջ ժողո-
վուելով, երկերկու կամ երեք երեք և
կամ ասոնցմէ աւելիներ մէկ մէկու
հետ բնակութիւններ կը հաստատեն:
Այլ մէկէ հեռի առանձին առանձին
խուցեր կը շինեն, փոքրիկ որմերով և
ձեղուններով ցուրտէ և խորշակէ պահ
պանուելու համար. որոնց խուցերու
յատակները անգորգ են, և միայնա-
կեանքներու անկողնիւր խոտեղէն: Ա-
նոնց զգեստները անպաճոյճ և շատ գը-
ձուձ են. անոնք՝ ամառը կաթն և ձը-
մեռը երկայն գգեստներ կը հագնին.
և վրանին մեկնաւոր փիղոններ կ'առ-
նուն: Այս ամենը կ'ընեն իրենց մարդ-
կային բնութեան ստիպեալ, որ կ'ու-
ղէ իւր մերկութիւնը ծածկել:

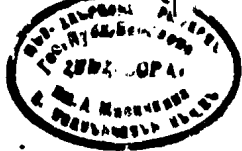
Այս ամենէն վերջը նա մանաւանդ
գուարթ հոգւով թափօրական պարե-
րու անդադար պաշտաման մէջ բոլոր
արարածոց շօրը հագեւոր երգեր կը
նուիրեն: Այս ամենց դէմ կը կանգնին
աչքերնին խոնարհած՝ իրենց ոտից մա-
տերու ծայրերը նկատելով, իբր թէ
ամենքը միասին մէկ տեսակ կէտ կը
նային: Այլ ձեռքերնին ծնօտներնուն
և ձախերնին ալ կուրծքերնուն վրայ
կը դնեն. ինչպէս որ ըստ իս իրենց բնա-
կան հայրերէն ուսած են թէ, մարմնի
ամենապատուականագոյններ երկու են
կենդանական և խորհրդական. այսինքն
զգացմունք և մտածմունք. այս անձին-
քը՝ այս երկու պատուականներով եր-
կու բանի կը սպասաւորեն. այն է, ցոյց

հետեւ մարդու կենդանութեանը
որամտութիւնը հակառակ բոլորով
զայն կը փնտէ, անոր համար ձախ ձեռ-
քերնուն սանձովը սրտմտութիւնը կը
սանձեն. և ոչ ձեռքերնին ալ ծնօտ-
նուն վերայ դրած՝ խոհականութիւնը
կը պահպանեն բերնին գրան մօտ. որ-
պէս զի չըլլայ թէ ուղիւ փառաորու-
թեան մէջ այլանդակութիւն մի խառ-
նուի: Այս մանաւանդ այս երկու մա-
տերու տակ ամեն զգայութիւնները
կը սանձուին և կ'ուղղուին, աչքերը
ուղիղ տեսութեւ, ականջները զգաստ
լսողութեան, միտքը սուրբ իմաստու-
թեան և ուրիշներն ալ իրենց մասին
համեմատ:

Այս երբոր ամենքն ալ այսպէս կարգ-
կարգ եղած կը շարուին, վեցթեւեան
սրովէներու նման շուրջ փակելով,
իրենց անդադար երգերը յերկինս ուղ-
ղելով իրենց Արարչին միաբանութեան
խորհրդին համեմատ իրենց օրհնութիւն
երեքական անգամ կը կրկնեն: Այս-
պէս բոլոր ցերեկը քաղցր երգով պա-
րպելով, երկնային կերակուրներով
կշտացած և զմայլած, ուրախ գուարթ
երկնայեան կը հասնին. և սակաւ ինչ
կը ծաշակեն չանօթենալու՝ և կը խմեն
ջնարաւելու համար, քանզի անոնք ալ
մեր զգայող բնութեան նման մար-
մին ունին:

Այս արդ դուք որ կը լսէք ուտել բա-
ռը, չըլլայ թէ մեր ուտելուն պէս
հակնաք. անոնց հացը անպաճոյճ և
վայրենի բանջար է՝ զոր աղով կը հա-
մեղացընեն, և խմածը յստակ ջուր՝
զոր ամպոց շնորհիւ գուբերու մէջ
կը ժողվեն:

Այս սակայն այս ալ չեթէ ցերեկ
տառն, այլ միաբան երկար օրը պահե-
լով արեգական մարը մտնելուն կը
պատեն: Այս տակաւին երկար ժամանակ
կը համբերեն, մինչեւ որ իւրաքանչիւր

իւրեանց աստղեր կայանքին մէջ պայծառանան և լուսաւորեն խաւար աշխարհը . այն ատեն ամենքը միասին իբրեւ թէ միաբերան գոհութիւն կը մատուցանեն Աստուծոյ այս խօսքերը ըսելով . խաւար ժամանակի մէջ խաւար կերակուրը մեր խաւար մարմնոյն տանք :

Այսպէս բարձրաձայն զԱստուած փառաբանելով խնդութեամբ և ուրախութեամբ իւրաքանչիւրն իւր տեղը կընտրի . կ'ուտեն հաց և ծովերին (զաթրին) , և կը խմեն ցուրտ ջուր : Իսկ որովհետեւ իրենց մէջը փափուկ մարմին ունեցող ծերեր կը գտնուին , այն պիտեաց տաք ջուր կուտան , զոր բարեխառն կը կոչեն . իսկ գինի և ուրիշ զանազան բաներ ամենեւին չեն գտնուիր անոնց խուցերուն մէջ : Այս անպաճոյճ կերակուրէն ելելով միաբանութեամբ այս խօսքերը կ'ըսեն . Սկստէր փառք կուտանք քեզ . փառք քեզ միայն , որ ես մեր թագաւորը , և որ մեզի ուրախ կերակուր շնորհեցիր . ըզմեզ քու սուրբ հոգւովդ լեցուր , որ ոչէս զի քու առաջի շնորհք գտնանք և չամաչենք , որովհետեւ դու արդարապէս կը հատուցանես վարձ և պատիժ իւրաքանչիւրին իւր գործոց համաձայն : Եւ այսպէս ինքզինքնին խաչակնքելով սակաւ ինչ թեթեւ քնով կը ննջեն . որպէս զի չըլլայ թէ այն անհալելի կերակուրով իրենց մարմնոյն գեղեցիկ շինուածը չփոխուելով խանգարի : Երբեք եթէ սակաւ ինչ շատ գնացած ըլլան , հոգեկան երազներ կը տեսնեն և մի և նոյն ժամանակ այն տեսիլները իբրեւ սուրբ մարգարէներու խօսքեր կը մեկնեն :

Եւ ամենքն միասին արթննալով դարձեալ շուրջնակի պար կը բռնեն չեթէ միմեանց հակառակ և կամ անհրէնազանգ գտնուելով , այլ քաղցր

հաւանութեամբ և հեզ հանդարտութեամբ իւրաքանչիւր դասու առաջնորդը իւր ձայնը կ'արձակէ հոգեւորական քաղցր երգերը փոփոխելով , որոնց՝ միւս կրտսերները կամ փոքրները միտ դնելով . իւրաքանչիւրը իւր ձայնը իւր առաջնորդին երգերուն հետ կը խառնէ հնչման միաբանութիւն կազմելով և յարմարցնելով , այնպէս որ , կարծես թէ այնչափ ձայներու բազմութիւն մէկ բերանէ կ'ելնեն : Այսպէս ձայնաւոր պաշտօնները շարունակելով ըրջը ամենքը միասին ծունկ չոքելով լուսութեամբ աղօթքի կը կանգնին . և դարձեալ աղօթից առաջնորդի՝ հրաժմանաւ ոտից վերայ կ'ենելով , փառաբանութիւնը կը վերջացնեն :

Այսպէս ցերեկեան աղօթքը կատարելով , աւելի լաւ կը սեպեն գիշերը կանուխ քնելով մինչեւ առաւօտ աղօթից պարապիլը . կը կարգան սուրբ գիրքեր . իսկ որոնք որ վարդապետութեան շնորհքը ունին , անոնք՝ լողնելով մխիթարելու համար մեկնութիւններ կ'ընեն : Աշխարհիս ոչնչէ ըլլալուն վրայօք պատմութիւններ ընելով , ասոնցմէ անմիջապէս ետքը սուրբ գրոց վկայութեամբ ժողովրդեան բարի խրատներ կուտան : Այնպէս որ , այս խօսքերը լողները բոլորովին կը մոռանան աշխարհային բաները , և ամենեւին չեն յիշեր հարկաւոր կերակուրն և ըմպելին անգամ :

Եւ այնպէս կ'ուրախանան և կ'այրին Աստուծոյ սիրովը , որ իրենց անձը աշխարհի մէջ չեն համարեր , այլ յերկինքս , ուստի և գլուրութե քոյր գիշերը մինչեւ առաւօտ կ'աղօթեն : Եւ որ պառաճառը այն է , որ աշխարհէս սոսկացած և երկինքը զգեցած են : Եւ հըրասոնց դրան մօտ կ'ամաչէ . այս սուրբ միայնակեացներու և աշխարհէս ելլելու ատենը սաստիկ կը ցաւի . դժոխքը ,

քը առանց ձեռագործի տաճար չու-
նինք, ուր պիտի մոնեն ամեն երկրա-
ւոր օրհնութիւնները: Ս'եր ան-
դաստանաց կարուածներն եւս կը կը-
տամբեն զմեզ, թէ երկնաւոր յարկին
մէջ բաժին չունինք. կերակուրները ու
մենանուտստ ագահութեամբ կուտենք
խիւ մարդուս խորհուրդն ու միտքը
պղտորող գինին ամենեւին չափ չունի:
Մենքս ալ խոր քնով կը ննջենք, և ճըշ-
մարտութիւնը մեզ երազ կը թուի:
Ս'եր մտաց աչքերը չեն տեսներ հոգե-
ւոր խորհուրդները, սակայն աշխար-
հիս կենացը պահշտութեամբ նայե-
լէն ալ չեն յադեհար. ակնհայտնիս
սուրբ գրոյց ընթերցումէն դարձա-
ցած, մի միայն մեր խաշանց մայիւնը
կը լսենք, և ոգւոյն Սրբոյ անոյշ հո-
տը մենէ հեռացաւ, վասն զի մենք
այս օրհնութիւնը աշխարհիս իւղը
անկէ աւելի սիրեցինք: Ս'եր ոգւոյ
քիմքերը երկնային կերակուրը չեն ձա-
շակեր, որովհետեւ զանազան խորտիկ-
ներով պարարեցինք մեր անձը: Ս'եր
երեսաց գոյնը մութ է, ըստ որում
մեր երեսները սուրբ խորհուրդներով
չփայլեցան: Ս'եր մարմնոյն անդամնե-
րը ցաւով լցուած են, վասն զի մեր
մարմինէն յառաջ հոգին ցաւցաւ-
ցինք. և նոյն ինքն մեր անձին մէջ ե-
րեսանց ծեփուած գերեզմաններու կը
նմանինք. որովհետեւ Սուրբ և ոգւոյն
չնորհեցինք զուրկ եղիք:

Սուր համար ամեն չարիքներ եկան
հասան մեր օրերը. որով տակաւին կեն-
դանի մեր գիտնները կը տեսնենք:
Ս'եր քաջ նահատակները պատերազ-
մին մէջ ինկան, և սուրբ քահանաներ-
նիս ալ անօրէն ձեռքերէ սպանուե-
ցան, մեր գեղեցիկ երիտասարդները
մարմուռեցան, և շատ կոյս աղջիկներ
ալ գերի եղան. փափուկ կոնայքն ալ
բութեան տառապանաց մէջ կը հեծեն:

և շատ որբեր ալ դառն արտասուեց-
կը թափեն: Այստեղ եկեղեցին և թա-
նոսաց ծառայութեան տակ ընկաւ, և ա-
նոր սուրբ քահանայները անօրէն հար-
կահաններէն կը չարչարուին: Աղբիւն-
թիւնը աշխարհէն վերցած է, գթու-
թիւնն ալ մարդկանց մտաց մէջ տեղ
չունի: Արկիները վերէն բարկացած է,
և երկիրն ստեղծուած տակ կ'երեւոյ
ու կը տատանի:

Ս'եր չէնքերը մեզի գերեզման
դարձան, և մեր ձեռաց վաստակնե-
րը մեր վերայ տապալեցան. երկրիս
թանձրութիւնն ալ պատուելով, շատ մար-
դիկներ անոր մէջ կորան: Արդիւն չըս-
պասաւորեց իւր հօրը, և ոչ քոյրը իւր
եղբորը աչքը զգուշացոյց չար ծանա-
պարհէ, ոչ ալ մայրերը իրենց զաւա-
կաց վերայ լացին. ըստ որում սովը
անոց բերանը բանալ չողուաւ:

Հզօրները ի իրանանու բարձր
մայրիներու նման խորտակեցան. բար-
կութեան հնձան դարձան, և խա-
ղողի նման ամենքն ալ ոտքի տակ ճրմ-
լեցան, գինիի տեղ անմեղներու ա-
րիւնը ցատկեց մեր հանգերձին վերայ:
Ս'եր կերակուրը ամենատափուկ լեղի
դարձաւ մեր քմացը, և մեր սուրբ բո-
ւրիւնն ալ քոյցալս. վերաւորեալնե-
րուն հեռ մենք ալ հոգւով մարմնով
վերաւորեցանք, և մեռնողներուն հետ
մեռանք:

Այժմ, ոչ ապաքէն մեր ծուլութե-
պատճառաւ հասան այս ցաւերը երկրիս
վերայ: (Տ)ն հեռացիր այս աշխարհէս
դուսն ո՞վ միայնակեաց, դուսն որ շատոնց
բաժնուեր ես ասոր աղէտներէն, և
այս օրհնութիւնը լեցուած աշխարհիս կե-
ղեւները վրայէդ թոթուելով մէկ կողմ
նետէ. այո՛, այո՛, մերկայիր բմբիւն պէս,
օճէ քու անձդ Վրիստոսի իւղովը, որ
պէս զի օրհնեանիդ ձեռքը քու վրադ
շղթից: Իսկ սրդ՝ թէ որ հեթանոսնե-

քը լոկ տեսական իմաստութեան պա-
րագելնուն համար ոչ միայն սոսոյց-
ուածնեքէ՛ այլ և օրինաւոր կերակուր-
ներէ հրաժարելով՝ պարզ, բիշ և ան-
պաճոյճ ընկելներով բաւականա-
ցան, և իրենց կեանքը առաքինի մահ-
ուամբ վերջացուցին . մենք միշտի
աւելի պարտաւոր ենք Վրիստոսի սիրե-
լիներուն նմանիլ, որոնք հրեշտակոց
կրօնքն ընդունեցին և երկնաւոր զօրաց
դասը խառնուեցան : Լիկէք ո՞վ միայնա-
կեացներ, եկէք եկէք մենք ալ մեր սոսոյց-
ուածոց թշնամի ըլլալով, ոչնչացունենք
զանոնք իրեւ օտար երկիր . եկէք, այս
թշնամիին ծառատունկները իրեւ
դերի նեղեալներուն ծախենք . չեթէ
ազգականներին ատելով, այլ ազգաւ
ները աւելի սիրելով, որոնք Վրիստոսի
զօրականներ և ճշմարիտ բարեխօսներ
են : Ապա եթէ դու այս սեղ . քու ստա-
յունածոյդ հետ կր կապուիս, դուն գբեզ
անդարձ գերութեան կը մատնես . ուր
ամենեւին ազատութե գին չկայ . ասդա
և ոչ ազատութիւն . փոյթ ըրէ՛ եղ-
բայր, փոյթ ըրէ՛, չուտ ըրէ՛ որ այն
անողորմ գեհնէն օտարի և կարենաս
ամուր քաղաքը հասնիլ, ուր գերի
ըլլալու կասկած կամ երկիւղ մը ամե-
նեւին չը կայ :

Ըրդ, թէ որ հարց գեղեցիկ վար-
դապետութեան հետեւիս, որոնց՝
(այսինքն այն սուրբ միայնակեացներուն)
վոյսօք՝ բիշ մը յառաջ խօսեցայ, այն
ատեն կարող ես դու առանց ակտա-
ւոր չարարանքներու մտադր աչքերը
վերցնել և գբեզ բոլոր երկինքէն բար-
ձրը տեսնել : Այն ատենը յիշաւի ե-
րանի պիտի տաս անձիդ այս աշխարհիս
վշտակց կեանքէն՝ բարութե ազատե-
լուդ համար . այն ատենը միայնակեաց
ներուն երամին, նք արդարաց գնդին,
սուաքերոց վիճակին, մարտիրոսաց
խուամբին, հրեշտակաց բանակին և

անդրանկաց ժողովին ընկերակից պիտի
ըլլաս երկնից մեծ քաղաքին մէջ աբրա-
համաններու հետ բազմելու, եր-
կնաւոր կերակուրներ ուտելու և ան-
կարօտ ըմպելիներ խմելու համար :
Այնուհետեւ այն մարգարէն դու ես,
որ թէպէտ այս մարմնաւոր աշխարհին
մէջ չպատուեցար, սակայն թե երգ բա-
ցած անմարմին աշխարհը թաւար, և
անսպական ուրախութեանց մէջ հան-
գըստանալով, հոն բնակութիւն հաս-
տատեցիր :

Օր՝ մենք մեր վերջին գրքովը աշ-
խատողներս ալ կը փափագինք մեր
սուրբ ուխտին միաբանութեան հետ
միասին փոյցելել մեր Յիսուս Վրիս-
տոս Տիրոջ շնորհիւ, որուն միշտ
և հանապազ փառք կուտանք :

Յակոբ Յովնէս Անուշեանց
Պօլեյքի :

ՎԵՐԱՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԵՐ

Անցեալ թուով խնայուցած էինք
քաղաքիս արքունի զօրաց հրամանա-
տար ի իւր փաշայի իւր ծերութեան
պատճառաւ պաշտօնէն հրաժարելն
ու Վաժմակոսի մէջ իւր կենաց մնա-
ցորդը հանգստութեան մէջ անցընե-
լու համար ասկէ մեկնիլ : Յիշեալ
փաշային յաջորդեց անմիջապէս նոյն
քաղաքի զինուորական հրամանատար
Վսեմ . Իսանք Սնատաֆա փաշայն,
որ ներկայ ամսոյս սկիզբները հասաւ
քաղաքս և սովորական յարգանքը ըն-
դունուեցաւ : Վանի մի աւուր յե-
տոյ Ամիրապատիւ Սրբազան Պատրի-
արքը նորին Վսեմութեան տեսու-
թեան երթալով, ամսոյս 19ին բարեհա-
ճեցաւ ինք եւս փոխադարձ այցելու-
թիւն ընել :

— Վանի մի շաբաթէ ի վեր քաղա-
քըս կը դռնուի նաեւ Արշիտուքա